

Ο Μητροπολίτης Μαρωνείας στο 1ο Συνέδριο Πολιτικής Επιστήμης και Διακυβέρνησης στην Κομοτηνή

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μαρωνείας και Κομοτηνής

Την Τετάρτη 2 Απριλίου 2025, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας και Κομοτηνής ευγενώς προσκληθείς, παρευρέθη στο 1ο Συνέδριο Πολιτικής Επιστήμης & Διακυβέρνησης με θέμα: «Προκλήσεις και Ευκαιρίες για την Κοινωνία του Κόσμου, της Χώρας και της Περιοχής».

Οι εργασίες του Συνεδρίου έλαβαν χώρα στο Κεντρικό Αμφιθέατρο της Πανεπιστημιούπολης της Κομοτηνής κατά το διήμερο 2 και 3 Απριλίου 2025, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης.

Ο Σεβασμιωτάτος αφού καλωσόρισε τους συνέδρους καθηγητές και φοιτητές

απηύθυνε κατά την εναρκτήρια συνεδρία σχετικό χαιρετισμό και ευχήθηκε ευόδωση των εργασιών του Συνεδρίου.

Ακολουθεί ο χαιρετισμός του Σεβασμιωτάτου:

Ἀγαπητοί μου Σύεδροι καὶ Ὁργανωτές τοῦ παρόντος Συνεδρίου,

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν πρόσκληση νὰ χαιρετίσω τὶς ἐργασίες τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου σας, μὲ θέμα: «Πολιτικὴ Ἐπιστὴμὴ καὶ Διακυβέρνηση-Προκλήσεις καὶ εὐκαιρίες γιὰ τὴν κοινωνία τοῦ κόσμου, τῆς χώρας καὶ τῆς περιοχῆς». Ἰδιαιτέρως ὀφείλω τὴν εὐφημο μνεῖα στοὺς ὀργανωτές, ἥτοι τὸ Ἰνστιτοῦτο Δημοκρατίας «Κωνσταντῖνος Καραμανλῆς», τὸ Τμῆμα Πολιτικῆς Ἐπιστῆμης καὶ τὸ Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, ὁμοίως καὶ τὸ Ὑπουργεῖο Ἑσωτερικῶν, εἰδικῶς δέ, τὸν Τομέα Μακεδονίας - Θράκης, γιὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ παρασχεθεῖσα αἰγίδα.

Ἡ ἀρχαιοελληνικὴ πολιτικὴ σκέψη ἐνέκυψε ἐνδελεχῶς τόσο στὴν πολιτειολογία, ὅσο καὶ στὴν πολιτικὴ θεωρία. Ὁ μέγιστος τῶν Φιλοσόφων, ὁ Ἀριστοτέλης, πρὸ τοῦ ὀρισμοῦ τῆς φύσεως καὶ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς πόλεως, ἐρευνᾷ πρῶτον τὸ τί εἶναι πολίτης. Ὁ Ἀριστοτέλης, ἐπειδὴ ὑπάρχει διαφωνία ὡς πρὸς τὴν ἔννοια τῆς πόλεως, ἐρμηνεύει ἀρχικῶς τὸ περιεχόμενο τοῦ πολίτη, δηλαδή, ἐνδιατρίβοντας στά μέρη τοῦ συνόλου, ἐξάγει καὶ τὰ σχετικὰ συμπεράσματα.

Ὁ πολίτης ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὸ πολίτευμα που ἐπικρατεῖ ἐντὸς τῆς πόλεως, καθὼς αὕτὴ τὸν διαπλάθει, ὅπως, ἀντιστοίχως, καταλήγει καὶ ὁ Πλάτων,

ισχυριζόμενος πως: «Ἡ πολιτεία ἀνατρέφει ἀνθρώπους, ἡ μὲν καλὴ καλοὺς, ἡ δὲ κακὴ κακοὺς». Ἔτσι, ἐπὶ παραδείγματι, ὁ ἄνθρωπος σὲ ἓνα δημοκρατικὸ πολίτευμα θεωρεῖται πολίτης, ὅχι ὅμως σὲ ἓνα ὀλιγαρχικόν. Συνεπῶς, ὁ δημοκρατικὸς πολίτης συγκεντρώνει τίς προϋποθέσεις που δέν τίς ἔχει ὁ ἀντίστοιχος ὀλιγαρχικός.

Ὅμως ὁ Ἀριστοτέλης ἐκτὸς ἀπὸ ἐξέχων φιλόσοφος νοῦς που σημάδεψε τὴν ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ, ὅσο ἐλάχιστες ἄλλες προσωπικότητες, ἀποτελεῖ τὸν συνδετικὸ κρίκο μεταξὺ τῶν δύο πολιτισμῶν, τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ, ὅπως αὐτοὶ ἐμπεδώθηκαν στὴν ἐλληνόφωνη Ἀνατολὴ καὶ τὴν λατινόφωνη Δύση, ἕως τὸν 16ο μεταχριστιανικὸ αἰῶνα. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ Χριστιανοὶ συγγραφεῖς, ἐν συνόλῳ, μελέτησαν συστηματικῶς τὸν Σταγειρίτη φιλόσοφο, τὸν ὑπομνημάτισαν καὶ ἐμβάθυναν στὴ σκέψη του, μὲ κύριο στόχο νὰ διαλάβουν τὰ δεδομένα τῆς χριστιανικῆς ὁμολογίας καὶ τὴν ὁργάνωση τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας.

Οἱ πρῶτες ἀπόπειρες γιὰ τὸν σχηματισμὸ μιᾶς Ὁρθόδοξης πολιτικῆς Θεολογίας μὲ ἀνάλογη ἀκτινοβολία, ἐκκινοῦν πρωτίστως ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ διακεκριμένου ἱστορικοῦ, τοῦ Εὐσεβίου Καισαρείας, ὁ ὁποῖος στό ἐργό του : «Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία», ἐπεχείρησε νὰ καταδείξει ἐναργῶς, πὼς καθοδηγεῖται ἡ ἀνθρώπινη ἱστορία μέσω τῆς Θείας Προνοίας.

Πρωταρχικῶς, δέον νὰ ληφθεῖ ὑπόψιν πως ὁ Χριστιανισμὸς ἀναδύθηκε ἱστορικὰ ἐντὸς τοῦ προϋπάρχοντος πολιτειολογικοῦ πλαισίου τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας,

συνεπώς οι αντιλήψεις των Χριστιανών πολιτικών διανοητών διαπλάσθηκαν εκ της τριβής με την ρωμαϊκή εξουσία. Ο Χριστιανικός Άνθρωπισμός, και μάλιστα ο Όρθόδοξος, δεν καταργεί τον προγονικό έλληνικό, πλὴν τὸν συμπληρώνει. Γενικώς, οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ιδίως οἱ Μέγας Βασίλειος, Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς καὶ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, συνέζευξαν τὴν ἀρχαιοελληνικὴ φιλοσοφία μετὰ τὴν χριστιανικὴ διδασκαλία, συνθέτοντας τὴν ἀλληλουχία που συνεχίζει νὰ ἐμπνέει τὴν Ὁρθόδοξη Θεολογία καὶ πνευματικότητα.

Κατὰ τοὺς ἀνωτέρω Πατέρες, ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ὑπαρξης τῆς Πολιτείας εἶναι παιδαγωγικός, δηλαδὴ κατατείνει στό νὰ παρέχει κίνητρα στοὺς πολίτες, ὥστε νὰ εἶναι ἐνάρετοι καὶ πρὸς ἀποτροπὴ ἀμφιλεγομένων πρακτικῶν. Ἡ Ὁρθοδοξία δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλλεται, ἐκμεταλλευόμενη τὴν κρατικὴ ἰσχὺ, ἀλλὰ ὀφείλει νὰ ἐκκινεῖ ἀπὸ τὴν ἀπολύτη ἐλευθερία, ἀκόμη καὶ ἐπιτρέποντας τὸ δικαίωμα τῆς ἄρνησης τοῦ Θεοῦ. Στὴν σύζευξη τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Φιλελεύθερης Δημοκρατίας ἀπορρίπτεται ἡ Θεοκρατία καὶ θεωρεῖται ὅτι τὰ ἰδανικὰ τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας μποροῦν νὰ πραγματοποιοῦν μόνο μετὰ τὴν προϋπόθεση τῆς θεμελιώσεως στὴ Θεία Δικαιοσύνη.

Στό κρίσιμο ἐρώτημα περὶ τοῦ ρόλου τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν καὶ τῶν κινδύνων που ἐγκυμονεῖ ἡ ἄσκηση τῆς ἐξουσίας, ποὺ θέτει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, ἐάν, δηλαδή, δύναται νά ὑπάρξει ὀργανωμένη Πολιτεία χωρὶς πολιτικοὺς ἡγέτες, διατείνεται πως: «Εἶναι προτιμότερο νά μὴν διοικεῖται ἓνας λαὸς ἀπὸ κανέναν, παρὰ νά διοικεῖται ἀπὸ ἓναν κακὸ ἡγέτη».

Ὁ Μέγας Βασίλειος ἀποφαίνεται ἐπιγραμματικά : «Οἱ ἄρχοντες πρέπει νά ὑπερασπίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ καὶ νά τιμωροῦν τοὺς παραβάτες», ἐνῶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος συμπληρώνει: «Οἱ ἄρχοντες ὀφείλουν νά μὴν ἐπιζητοῦν ἴδιες τιμές, ἀλλὰ τὸ κοινὸ συμφέρον. Δέν ξεχωρίζουν ἀπὸ τὴν χλαμύδα καὶ ἐννοεῖ τὴν ὑπεροχὴ τοῦ φαίνεσθαι, παρὰ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι προστατεύουν τοὺς ἀναξιοπαθοῦντες, διορθώνουν τὰ κακῶς κείμενα, τιμωροῦν τὴν ἀδικία καὶ δέν ἐπιτρέπουν τὴν παραβίαση τοῦ δικαίου».

Γιὰ τὶς ιδιότητες τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἀποκρίνεται: «Οἱ ἄρχοντες δεόν νά διαθέτουν ἀξία καὶ ἀρετὴ ἀνάλογη πρὸς τὸ ἀξίωμά τους». Καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος συμπυκνώνει: «Ὁ πολιτικὸς ἡγέτης πρέπει νά διάγει βίον ἀκηλίδωτο, ὥστε νά τὸν ἔχουν ἅπαντες ὡς παράδειγμα. Ἐκεῖνος που ἀσκεῖ πολιτικὴ ἐξουσία δέν θὰ ἐπιτύχει νά τὴν διαχειρισθεῖ δίκαια, ἂν προηγουμένως δέν κυβερνήσει τὸν ἑαυτὸ του ὅπως πρέπει, καὶ ἂν δέν τηρεῖ ἐπακριβῶς τοὺς πολιτικοὺς καὶ τοὺς θρησκευτικοὺς νόμους.

Ὅποιος ἄρχει, ἐὰν δέν εἶναι σέ θέση νά τακτοποιήσῃ τὸν ψυχισμό του, πῶς θὰ καταφέρει νά κυβερνήσῃ τὸν κόσμο; Πῶς θὰ ὠφελήσῃ ἄλλους, ὁποῖος δέν μπόρεσε νά ὠφελήσῃ τὸν ἑαυτό του;». Καὶ ἐπιλέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Οἱ πολιτικοὶ ἡγέτες πρέπει νά διαθέτουν ὑψηλὴ νοημοσύνη, νά παρρησιάζονται, νά ἀπωθοῦν τὶς βιοτικὲς μέριμνες, νά ἀπε-χθάνονται τὴν πονηρίαν, νά εἶναι ἐπιεικεῖς καὶ φιλόανθρωποι. Ἔχουν χρέος νά παραβλέπουν τὰ δικά τους συμφέροντα καὶ νά μεριμνοῦν γιὰ τὶς χρεῖες τοῦ λαοῦ».

Κατόπιν αὐτῶν τῶν συνοπτικῶν σκέψεων, δεχθεῖτε τὴν ἐπιδαψίλευση τῶν πατρικῶν εὐχῶν μου γιὰ εὐόδωση τοῦ Συνεδρίου, μὲ τίς τοποθετήσεις τῶν ἀνακοινώσεων καὶ τὸν διάλογο που θὰ μᾶς καταστήσουν σοφό-τερους καὶ βελτίονες, στό γνωστικὸ πεδίο μιᾶς ἐκ τῶν ὑψίστων ἐπιστημῶν, τῆς Πολιτικῆς, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Τμήματος Πολιτικῆς Ἐπιστήμης, τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου μας καὶ τῆς πολυφίλητης ἁγιοτόκου μητέρας μας, τῆς Θράκης.

